

Madrieny i gironí, forense i escriptor

A més de fer de forense i exercir de traumatòleg, Antonio Balbín Pechuán (Madrid, 1922 - Girona, 2019) va ser cirurgià durant quasi trenta anys a l'Hospital Militar de Girona. Amant de la cultura, va escriure dos llibres: *Venturas y desventuras de un médico forense* i *Memorias de un gerundense de adopción*, que resumeixen la seva vida i les seves vicissituds personals i professionals.

Text > JOSEP PASTELLS

«É s una persona que es preocupa pel patiment dels altres.» Aquesta frase d'Albert Casellas, president del Col·legi de Metges de Girona en dues etapes diferents (1970-1976 i 1990-1998), pronunciada el desembre del 1991 durant la presentació d'un dels llibres d'Antonio Balbín, sintetitza molt bé el tarannà d'un home que durant la seva carrera professional es va dedicar en cos i ànima a la medicina. Madrieny de naixement i gironí d'adopció, Balbín pertanyia a una de les generacions de metges formades després de la Guerra Civil, sota el signe de l'austeritat i la disciplina.

El seu pare ja havia estat metge, però abans de seguir-li els passos va tenir dubtes, provocats per les seves aptituds per al dibuix i l'interès que sentia per l'arquitectura. Finalment, va estudiar els set anys de què llavors es componia la carrera de medicina a la Facultat de San Carlos de la capital espanyola. La seva formació clínica i operatòria es va orientar des del principi cap al vessant quirúrgic. En llicenciar-se, va ingressar al Cuerpo de Sanidad Militar, en el qual va passar per diferents destinacions (el van enviar a l'Àfrica tres vegades: dues a Villa Sanjurjo, un protectorat d'Espanya al Marroc, i la tercera a Villa Cisneros, al Sàhara espanyol) fins que es va especialitzar en cirurgia i traumatologia a l'Hospital Militar Gómez Ulla de Madrid.

Arrelat a Girona

Va arribar a Girona el 1957 i durant gairebé trenta anys va ser cirurgià de

>> Antonio Balbín, el desembre del 1987 al Col·legi de Metges de Girona.
Foto: AJUNTAMENT DE GIRONA. CRDI. EL PUNT (LLUÍS VILARDELL).

>> Homenatge al Fornells Park, amb motiu de la seva jubilació com a forense, el novembre del 1987. (Foto: AJUNTAMENT DE GIRONA. CRDL EL PUNT.)

l'Hospital Militar. Membre del Cuerpo Nacional de Médicos Forenses, va desenvolupar quasi tota la seva activitat en terres gironines, primer a la Bisbal i després a Girona ciutat. També va treballar a la Seguretat Social, sempre com a traumatòleg. A més, va actuar en la medicina privada en les seves diferents modalitats. Fa cinc anys, en entrevistar-lo per fer-li un perfil per al llibre *Metges, clíniques i hospitals* (Editorial Gavarres), em va confessar que la seva impressió inicial de Girona havia sigut molt pobra: «Els carrers estaven deserts, no hi havia res, era un poble de mala mort. Ni un bar ni una cafeteria, només el bar de l'estació de Renfe». Malgrat això, el comandant mèdic González Ontañón, amb qui anava a nedar i jugava a frontó a la Devesa, va introduir-lo a la societat gironina. De seguida hi va fer amics i tant ell com la seva dona, Virginia Valentí, van començar a sentir-se còmodes a la ciutat. «Girona primer em va semblar una ciutat adusta situada en una província bellíssima, però a poc a poc va anar penetrant a la meua ànima i la vaig acceptar amb satisfacció com la residència de la meua vida», resumia l'any 2016. Durant molts anys, va compatibilitzar les consultes a l'ambulatori i les operacions quirúrgiques a la residència sanitària

amb la feina de cirurgià a l'Hospital Militar. «He treballat molt. La necessitat d'atendre diverses feines alhora em va dur a una vida agitada que quasi no em deixava temps per analitzar cada situació. Això hauria pogut perjudicar la qualitat de la feina i posar en perill la meua salut per l'estrès», comentava a *Memorias de un gerundense de adopción*.

Entre l'art i la ciència

«Operava de tot i estava de guàrdia permanent a qualsevol hora, comptant caps de setmana i festius. La Guàrdia Civil proporcionava molts malalts, i com que quasi tots estaven casats i amb molta família, podia fer cirurgia pròpia de la dona i de la infància, i no només la limitada a la patologia quirúrgica del jove que hauria fet si només hagués assistit la tropa», assenyalava fa cinc anys. Molt abans, el 1987, deia això en una entrevista signada per Pere Madrenys a *El Punt*: «El treball del forense té la seva part de ciència i d'art. A mi no m'agradava, al principi, però després vaig veure que és una labor que té dues parts: la desagradable i la simpàtica. Lògicament, la desagradable és el contacte amb els cadàvers, encara que amb el temps tampoc no ho és tant; normalment ja no trobes l'ambient que

envolta una mort, com són els familiars que viuen la tragèdia. Et trobes davant d'un cadàver dins d'un lloc solitari, i hi has de fer un treball i prou. La part simpàtica és que contactes i col·labores amb jutges, fiscals i advocats, i això és molt gratificant».

Un cas truculent

Un dels casos més curiosos i desagradables en què va treballar va tenir lloc als anys setanta a l'Hospital Militar, on sovint atenia víctimes d'accidents de trànsit o amb armes de foc. El relatava així a *Memorias de un gerundense de adopción*: «Un sotsoficial que ja havia donat algunes mostres de desequilibri mental va intentar suïcidar-se i, amb un gran ganivet, es va fer un tall espantós als genitals. Amb molta paciència i molts punts, vam poder reconstruir-li totes les parts i anatòmicament va quedar prou bé, encara que lògicament li va quedar anul·lada la funció reproductora».

Balbín primer es va jubilar de forense, després de metge militar i finalment de la Seguretat Social; fins als setanta-dos anys va operar a la Clínica Girona. Li agradava molt llegir, pintar a l'oli i fer tertúlies amb els amics mentre feien el tallat. Actiu quasi fins al final, es va morir el 24 de desembre del 2019.